

*Bidestveanîna mafên netewî yên gelê kurd
di çarçoveya Îraneke demokratîk û federal de*

Agirî

*Duheftînameyek Siyasetî-Gîştî Ye, PDK Îranê diweşîne www.kurdistanmedia.com/kurdi
www.agirimedia.org Hejmar (242) 23-11-2014 Buha (150) Tûmen*

Bêhêvîti di gotûbêjên navikî de

Di demekê de ku berpirsyarên Îranî ragehandine ku endamên 5+1 heyana niha tu îdeyeye nû li derheq wan gotûbêjan de nexistine berbas, lê nûçegihanîya Rûyterzê ji zimanê hinek çavkaniyan ve ragehand ku dîplomaten payebilind ên Amerîka û Îranê li Vîyenê, hinek îdeyên nû hene, ku dixwazin van îdeyan bi dewletên xwe re bas bikin.

Ji aliyekî din ve dîplomatan ragehandin ku aliyên gotûbêjkar gellek ji hevdu dûr in, lê behs û gengeşe her wisa berdewam in. Lê Rûyterzê ji zimanê dîplomatekî payebilind ê Rojavayî ve ragehandiye ku zehmet e heya roja diyarîkirî lihevkinê çêbe.

Di heman demê de, Civata Pêwendiyên Derve ya Amerîkayê ragehandiye ku hekî lihevkinê çêbe, dibe ew yek nehê jibîrkirin, ku lêger dikarin ji nişkêve, û

bi bê agehdarî serdana binkeyên wan yên navikî bikin. Herwisa ragehandiye ku rejîma Îranê li pey çeka navikî de ye.

Di beşeke din ya rapora civata navbirî de hatiye ku Lîbî û Afrîqaya Başûr qebûl kirin ku çavdêrî bi ser çalakîyên wan yên navikî de hebe, û dev ji pilana çekirina çekên navikî berdan, lê rejîma Îranê wekî Îraqê ye, û dibe ku li jêr çavdêriyê de be.

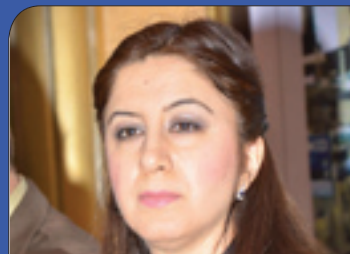

Peyama sersaxiya Deftera Siyasetî a PDKÎ bi hinceta koça dawî ya Dr. Kemal Foad

Bi boneya koça dawî ya Dr. Kemal Foad, xebatkarê kevnar ê rêya rizgariya Kurdistanê û endamê mekteba siyasî a Yekîtiya Nîştimanî a Kurdistanê, em sersaxiyê dibêjin Mekteba Siyasetî a Yekîtiya Nîştimanî û malbata wî ya rêzdar, û bona jidestdana

Dom R: 2

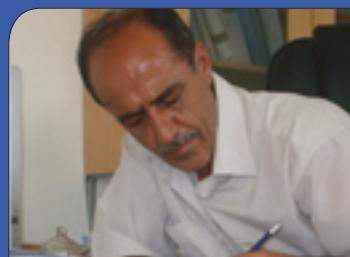
“Serokatiya Herêma Kurdistanê di hemberî êrîşan de, wê beşên din yên Kurdistanê biparêze”.

3

Birêz Çinar Se'd Ebdulla:

“Bûyera herî tal ya temenê min jidestdayîna heval û mamostayê min şehîd Muhendis Xeyatî bû”.

8

Birêz Omer Xulam'elî:

Komara Îslamiya Îran û gefên medyayî bo ser Tirkîyê

6

Debax nûnerê Herêma Kurdistanê, yan nûnerê Spaha Quds a Pas-daran?

5

Girêhişka danûstandinên navikî di kuderê de ye

7

Sergotar Komarîxwaz û gotûbêjên na- vikî

Şehab Xalidî

Piştî serkevtina komarîxwazan ev pirsar di mêtîyê gellek kesan de çê bûye, ku gelo ji niha şûnda wê çi bê serê wan gotûbêjên navikî yên bi Îranê re.

Bê guman Komarîxwaz li dijî van gotûbêjan in, û vê siyaseta Obama derheq Îranê bi tundî rexne dikan. Lewra ewê hewl bidin ku astengiyan li ser rîya van gotûbêjan çê bikin. Jiber ku hekî wan gotûbêjên navikî encameke erênî hebin, eva hem Obama wê hewlê bide bo rakirina dorpêçên aborî yên ku bi ser Îranê de sepandine, û hem jî wê bikare hewl bide bo razîkirina xelkê Amerîkayê ji dewleta xwe, ku wî di pirseke herî giring de serkevtin bi dest xistiye, û renga hewl bide di warê siyaseta der-ekî de jî pêdeçûnekê bi ser siyaseta xwe de bike, lê ji bîra me neçe ku dîsan jî komarîxwaz li ser rîya Obama astengeke sereke ne, û bi hêsanî pêşniyara rakirina dorpêçên aborî qebûl nakin.

Lê hekî ew gotûbêjên navikî bê encam bimînin, wê demê Komarîxwaz wê zêdetir ji berê hewlê bidin bo sepandina dorpêçên aborî li dijî Îranê, û hem jî wê hêceteke baştir bikeve destên wan de, ji bo piropagandeyên hîlbijartina serkomariyê ku kêmîr ji du salan maye.

Lê ya ku eşkere ye, eva ye ku komarîxwaz wê bi hemû hewla xwe pêşiya sivikkirina dorpêçên aborî ji aliyê Obama ve, wê bigrin. Ew yek bê guman ne bi dilê Îranê ye, jiber ku hemû hewla Îranê eva ye ku li jêr barê van dorpêçên aborî de derkeve. Lewra ew siyaseta bêbandor nabe li ser gotûbêjên navikî.

Em hêvî dikin ku komarîxwaz nehêlin ji vî qasî zêdetir rejîma Îranê wextkujiyê bike, û biryareke cesûrane û micid li ser rejîma Îranê bidin. Ji ber ku hewce ye ku Amerîka û civata navdewletî bi giştî, bi hawara xelkê Îranê de herin, û nehêlin ku rejîma Îranê ji vî qasî zêdetir, pirsar mafê mirovan di bin 'ebayê gotûbêjên navikî de veşere.

Yad û bîranîna Muhendis Xeyatî bilind hate ragirtin

Roja 17'ê Novamberê (26'ê Xezelwer), bi hinceta yekemîn salvegera koça dawî ya Muhendis Riza Xeyatî damezrênerê RDKÎ, û herweha bona peyman nûkirin û rêzgirtin ji xebat û tekoşîna wî kadrê mandî nenas ê PDKÎ, parek ji heval û

hevçeperên Muhendis Xeyatî li parên cuda cuda ên Komîsyona Ragehandina PDKÎ, serdana mezarê vî şehîdê rêya rizgariya Kurdistanê kirin.

Muhendis Riza Xeyatî kadrê dêrîn ê PDKÎ, salek berî niha û di roja 25'ê

Xezelwera sala 1392'an de, rastî bûyera hatin û çûyîne hat, û mixabin canê xwe ji dest da, û tevî karwanê şehîdên rêya rizgariya Kurd û Kurdistanê bû.

Muhendis Riza Xeyatî sala 1933 (1312)'an li bajarê Xoyê hatiye dinê. Sala 1951 (1330)'an bi awayekî fermî di Artêşa rejîma Paşatîyê de tê damezirandin, û di sala 1980'î (1359'an) de, bi sedema dostatî û têkiliyên tevî rêberê navdarê Kurd Dr. Ebdulrehman Qasimlo, tevî refên pêşmerge PDKÎ dibe. Yek ji avakerên RDKÎ bû, û di heyama 33 sal xizmeta xwe di RDKÎ de, bi sedan kadr û pêşmerge PDKÎ bona şarezayî di karûbarên fenî û moxabirati de, perwerde kirin.

Ruha Muhendis Riza Xeyatî şa be, û rê û rêbaza ku nivîya temenê xwe tede derbas kir, pir ji rêvîng be.

Partên siyasî ên kurdistanî, bo piştgiriya Kurdistanê Sûriyê kom bûn

Kurdistanmedia: Nûnerên partên siyasî ên her çar parên kurdistanê di kombûnekê de, piştewaniya xwe bo kurdistanê Sûriyê ragehandin.

Roja Şemî 15'ê Novembar a 2014'an nûnerên her çar parên Kurdistanê li Hewlêrê kom bûn, û di vê kombûnê de kekê Mihemed Salih Qadirî endamê Komîteya Nawendî ya PDKÎ bi nûnerayetiya PDKÎ beşdar bû, û di

pêwendî tevî rewşa niha bi xasmanî kurdistanê Sûriyê behs û gengeşe kirin.

Di dawiyê de Part û aliyên siyasî ên beşdarî kombûnê daxuyaniyeke hevbeş belav kirin, û di daxuyaniyê de xebat û berxwedana pêşmerge û şervanan li başûra Kurdistanê bilind nîrxandin, û şerê hevpeymanan li dijî DAÎŞ'ê bi giring dane zanîn.

Doma R: 1

xebatkar û zana, em xwe bi şîrikê xemem we dizanîn.

Xwedê jê razî Dr.Kemal xincî xebata siyasî, xebatkarekî naskirî di warê edeb û rojnamevaniya gelê Kurd de bû, û di vê derheqê de xizmetek zaf bi gelê xwe kiribû, û hevdem ew rêzdar yek ji dostên herî bi emeg ê PDKÎ bû, û di hemû korr û kombûnekê de zimanê rastî û xêrê yê vê partiyê bû.

Ruha wî şa be

Pirsa Kurd û pêwendiyên bi Rojava re

Di gotûbêja digel xatû Çinar Se'd Ebdullah endama Civata Serkirdayetiya Partiya Demokrat a Kurdistanê

H: Kurdistan

“Hekî beşeke Kurdistanê bikeve ber gefê, serkirdayetiya siyasî ya Kurdistanê di herêmê de, wê tewahiya hewlên dîplomasî û serbazî ên xwe bixe ger ji bo paras-tina wê beşa Kurdistanê”.

Çinar Se'd Ebdullah: “Bêguman serweta neftî ya Kurdistanê bo neteweya Kurd bi giştî û herêma Kurdistanê bi taybetî hem bûye sedema gefxwarinan, û hem jî bi hêziya wê. Lê ya ku dikare zêdetir wan serwet û samanan jêre bike xêr û bêr û hêza piştevanî, çawaniya birêvebirina van samanan e”.

Xatû Çinar Se'd Ebdullah hilgirê bawernameya dukturaya civaknasiyê ye, û ji sala 2001-2004'an mamostaya zankoyê bûye, û di sala 2005'an de endama parlamênta Kurdistanê bûye.

Di sala 2006-2009'an Wezîra Karûbarên Şehîdan û Enfalîkirîyan bûye di kabîneya pêncemîn ya Hikûmeta Herêma Kurdistanê de. Mamostaya wanebêjîyê ye di kolêja Adab beşa civaknasiya êvaran û seroka Enstîtûya Kurdî ye bo Vîktomolojiyê, û berengarbûna jînosaydê. Niha ew endama serkirdayetiya PDK'ê û berpirsa karûbarên pişeyî di desteyên cemawerî û pêşeyî yên PDK a başûra Kurdistanê de ye. Xatû Çinar Se'd Ebdullah xeynî zimanê Kurdî şarezayî di zimanê Frasî û Erebi de heye, û bi zimanê Îngilîzî jî diaxive.

1- Gellek caran ku bas ji têkiliyên baş ên niha ên Herêma Kurdistanê di gel welatên Rojava tê kirin, bîreweriya tall ya niskoya şoreşan û herwisa demkî bûna piştgiriyan wan tene bîra me. Bi baldan bi

hilkişîyan û daketina berdewam ya van pêwendîyan ku gellek caran ji bo me Kurdan karesatbar bûye, we jêve ye ku rewş hertim li gorî berjewendiya Kurdan bûye? Yan piştî derbazbûna wê qonaxê û verevîna metirsiya DAÎŞ'ê Rojava wê cardin piştî xwe bide daxwaziyan Kurdan?

Bersiv: Pirsa tevgera civakî pirseke hertimî ye, û jiyana mirovatiyê jî hertim di nav guherînkariyan de ye, bi vî awayî jiyana siyasî jî ku beşek e ji menzûmeya giştî ya jiyana civakî, hertim guhertin bi ser de tê. Di van guherînkariyan berdewam de, ya ku gellek giring e ku serkirde û

siyasetvanên Kurd berçav bigrin:

1-Mifahwergirtin ji ezmûnên berê, û derfet nedana bi ducarîbûna şaşîyan, çi di reftara hêzên siyasî bi hev re, li ser asta navxwe ya Kurdistanê, û çi jî di reftara bi derdorê û welatên herêmî û cihanê re.

2- Bi awayekî siyasî bihê kirin ku bi awayekî berdewam, yan aliyê kêmkirî bo heyameke dûr û dirêj Kurdistan bibe beşek ji berjewendiya welatêbn Rojava û dost.

3-Bi awayekî siyasî bihê kirin ku di birêvebirina kirîzan de zêdetir rastbîn bin.

Bi berçavgirtina van çend xalan, di vî rewşa hestiyar de ku herêm têketiye, Kurdistan ji qonaxa bi qurbanîbûnê rizgar dibe.

Pirs: Obama di şeş salên borî de bi vî dihatê naskirin ku di siyaseta derve de gellek parêzkar e, û xwe jî şer û kêseyan dûr dixê, lê li ser Kurdan biryara şereke nû li derveyî sînorên Amerîkayê derkir. Alman aliyê kêmkirî şerê duyemîn ê cihanî bi awayekî fermî çek ji tu aliyekî re neşandiye ku dewleteke serbixwe nebe, lê ji bo Kurdan ew yek kir, sedema van guhertinên dîrokî çi ne?

Bersiv: Sedem du alî ne. Beşek pêwendîya rasterast bi rikeberî û berjewendiya wan welatan ve heye di herêmê de, û metirsiya gefxwarinên DAÎŞ'ê bo ser ewlehiya wan welatan. Sedema

duyemîn pêwendîya wê bi vî pêgeh û baweriyê ve heye ku Herêma Kurdistanê di dema deshilatdariya xwe de, kariye ku li ser asta navdewletî çê bike, Herêma Kurdistanê kariye ku heya astekê serkevtî di demokrasiyê û hîlbijartin û çendhizbî û destawdestkirina deshilatê di herêmê de nîşanî cihanî bide, herwisa Herêma Kurdistanê di vî yekê de jî serkevtî bû ku karî berbirûyê teror û terorîstan bibe, û ji vî agirê ku çend sale dewleta Îraqê di nav de dişewite, xwe biparêze, û herêmeke aram û avedan ava bike.

Her ew yek jî bûye sedem ku bi dehan û sedan kompaniyên cihanî rû li vî herêmê bikin û bi lez ev herêma geşe bike. Dîroka pêkvejiyana tewahiya pêkhatiyên olî û neteweyî di Kurdistanê de, ezmûneke serkevtî û dewlemend e ku bala hemû cihanê bo aliyê xwe rakêşaye.

Her vî yekê jî wisa kiriye ku tewahiya ayîn û ayînzayên din, ku di herêmên din de ketine ber gefê, rû li vî herêma aram bikin. Îro rojê di Herêma Kurdistanê de bi milyonan aware jiyane dikin, eva jî serbarê zexta zêde ya Bexdayê li ser Herêma Kurdistanê û birîna bijîva jiyana xelkê ye. Hebûna pêşmergeyan Kurdistanê û berbirûbûna gefên DAÎŞ'ê wekî xaleke din ya hêza herêmê tê hesiban-

din, ew hemû bi hev re bûne sedem ku di asta navdewletî de piştewaniya gelê Kurdistanê bê kirin.

Pirs: Çima serbarê germ û gurriya pêwendiyên Kurd û Rojava hest tê kirin ku li hemberî hêzên herêmî ên wekî Îranê û heta Hikûmeta Nawendî ya Îraqê de, giraniya Kurdan daketiye. Gelo bi raya we pêwendiyên Kurd û Rojava dikare rojekê bigihîje astekê ku Kurd di bazineya daxistî ya hêzên herêmî ên xwe de derbaz be û bandora wan li ser Kurda bê lawazkirin?

Bersiv: Neteweya Kurd digel gelên din yê herêmê bi Tirk û Fars û Erebe, dîrokeke dûr û dirêj ya pêkvejiyan û cîranetiyê hene. Herçend ku di piraniya rawestgehên dîrokî de neteweya Kurd her tim ji aliyê wan neteweyan ve zulm li wan hatiye kirin, û hatiye çewsandin, û hatiye piştguhixistin, lê bi vê siyaseta wan ya leşkerî û siyaseta çewsandinê qet nekarîne ku wan ji nav bibin, yan wan paşgez bikin ji serhildan û şoreşên wan di pêxema azadî û serbixweyiya gelê Kurdistanê.

Bi boçûna min ew du welat, şaşiyên gellek mezin dikin, hekî bixwazin ku bi heman eqliyeta berê bi Kurdan re reftarê bikin. Giranî û ezmûna serkevtî ya demokrasiyê di Herêma Kurdistanê de û pêwendiya berfireh ya vê herêmê bi gelên Rojava re, û berjewendiya welatan li serwet û samana herêmê de, û hebûna cîraneke cihgir û aram û dewlemend, ew qas berjewendiya wê bo wan welatan heye ku cihê tirsê

nine bo wan, belkû Bexda û dewleta Îranê dibe vê yekê bizanin ku çi di mana Herêma Kurdistanê de di gel Îraqê, û çi jî di dema serbixweyiya gelê Kurdistanê her wekî cîranê wan welatan dimîne, û di berjewendiya her du welatan de ye, ku pêwendiyên bazerganî, û ferhengî û dîplomasiyeke tund û bi hêz bi cîranên xwe re hebin, ne berevajiyê vê yekê. Jiber ku ew siyaseta tendirust berjewendiya wê bo tewahiya gelên herêmê heye.

Hêvîxwaz im ku ew gihîştibine vê encamê ku xeynî pêwendiya bi gelê Kurdistanê re, û qebûlkirina wek xwe, tu vebijêrkeke din di ber destên wan de tune be ku berjewendiya wê bo her du aliyan tunebe.

Pirs: Faktera petrola Kurdistanê heya çi astekê dikare alîkar yan gefxwarineke be bo ser statûya Kurd bi giştî û Herêma Kurdistanê Başûr bi taybetî û pêwendiyên navneteweyî ?

Bersiv: Gellek caran ez vê pirsê ji xwe dikim, ku hekî hilkevta xaka Kurdistanê di herêmeke hejar di warê serwet û samana ser erdê û jêr erdê ba, neteweya Kurd wê ew hemû neyar hebana? Gelo niha ew neteweya, xwediyê dewleta xwe ya serbixwe nebû? Gelo her bi sedema dewlemendiya xaka Kurdistanê nine, ku çavên hemiyan li ser vê xakê ye, û rikeberî li ser heye? Bêguman serweta neftî ya Kurdistanê bo neteweya Kurd bi giştî û herêma Kurdistanê bi taybetî hem bûye sedema gefxwarinan, û hem jî bi hêziya wê. Lê ya ku dikare zê-

li ser asta derekî jî mezintirîn kompaniyayên cîhanî bo sermayedanîna li ser vê kertê rabikêşe Kurdistanê, û di encam de berjewendiya welatên mezinhez bê herêmê. Tevî dijiwariyeke zaf, lê rastiyeke heye ku ew jî eva ye ku Herêma Kurdistanê di vî warî de, ber bi pêşve pêngavan hildigre, û eva jî di berjewendiya gelê Kurdistanê ye li her çar perçeyan de.

Pirs: Di têkiliyên niha yê Herêma Kurdistanê bi cîhana derve re, berjewendiyên Kurd bi giştî çi rengdaneveyek hene? Bo mînak gelo kar li ser vê hatiye kirin ku anîna ber basê ya pîrsa Kurd di parçeyên din de jî, bibe beşek ji dîplomasiya herêmê?

Bersiv: Rast e ku Kurdistan di warê serbixweyiya birêvebirinê de, tenê ezmûn e ji bo tewahiya Kurdan di herêmê de û çavên hemû kesekî li ser e.

Lê eva ne bi vê wateyê ye ku kêşeya Kurd di herêmê de bi dawî hatiye. Jiber ku pîrsa Kurd di beşeke Kurdistanê cuda nine ji beşên din ên Kurdistanê. Her eva jî bûye sedem ku hekî beşeke Kurdistanê bikeve ber gefê, serkirdayetiya siyasî ya Kurdistanê di herêmê de, tewahiya hewlên dîplomasiyê û serbazî ên xwe bixe ger ji bo parastina wê. Mînaka bi hawar de hatina Herêma Kurdistanê li ser Kobanê, û şandina hêza piştewanî û çekan ji bo Kobanê, yan beşdarîkirina pêşmerge û şervanên beşên din ên Kurdistanê li eniyên Mexmûr û Kerkûk û Şingalê. Eva serbarê wan hewlên êşkere û veşartî ne ku her tim herêmê dane bo çareserkirina pîrsa Kurd di Bakûr û Rojava û Rojhilat.

Debax nûnerê Herêma Kurdistanê, yan nûnerê Spaha Quds a Pasdaran?

Kurdistan

Heyamek e ku êrîşên ne rewya bo ser tevgera rewya ya xelkê Kurd di Kurdistanê, û paknîşandana rûçikê dijî mirovî yê deshilata zal bi ser Îranê de, bûye karê hinek ji ragehandinan û hinek ji siyasiyên Kurdistanê. Di vê navberê de renga navê Nazim Debax nûnerê niha yê Hikûmeta Herêma Kurdistanê û nûnerê pêşîn ê Yekîtiya Nîtimanî ya Kurdistanê di Tehranê de, ji yê din zêdetir li ser zar û zimanan bûye.

Debax û kesên siyasî yê wekî wî, serbarê beşdariya rasterast û ji mêjdem di nav refên xebata rizgarîx-waziya Kurdistanê Îraqê de, û bawerîya tewaw bi rewabûna xebata cihê şanaziyê ya xelkê Kurdistanê Îranê li dijî rejîma dijî mirovî ya zal bi ser Îranê de, ku beşek ji xebata Kurdan ya di bi tewahiya beşên Kurdistanê de, li dijî stema neteweyî û dagîrkariyê ye, bi awayekî ku cihê heyirînê ye, hewl dide ku rastiyan berevajî nîşan bide, bi awayekî ku li gorî berejewendiya rejîma dijî Kurd a Îranê, û bi zirara tevger û xelkê mafxwaz ê Kurdistanê Îranê be.

Eva ku berejewendiya wî ya şexsî, û yan jî cinahî, ya jî berejewendiya hikûmetekê ku bi berçav, ew wekî nûnerê xwe di Tehranê de destnîşan kiriye, di çi de ye, ku ew nûnerê wan ew qas xwe li ber dergehê rejîma Îranê xwe şîrîn dike, û van axavtinên bê bingeş û ne dostane, li dijî tevgera Kurdistanê Îranê dike, eva mijarek e ku mirov nagihîne çi cihekî, û hindî ku em dizanin, ew nikare bi van şêwe zimanlûsiyan ji bo rayedarên rejîma dijî Kurd a Tehranê, bandorê li ser guherîna dîtingeha dagîrkaranê ya Komara Îslamiya Îranê, li derheq Herêma Kurdistanê danê, û di vir de ye ku armanca rastîn ya navbirî ji gotinên bi vî rengî şik û gumanan çê dike.

Nazim Debax di gotûbêja xwe ya herî nû de, digel weşana “Hemşehriyê Cewan”, dîsan jî bas ji hinek mijaran di vî derheqê de kiriye, ku di vî mijarê de, emê hinek ji wan gotinên wî bi kurtî şirove bikin:

Naweroka giştî û balkêş ya vî gotûbêja nîv demjimêrî, medahiye navbirî yê ecêb û cihê matmayînê, li ser pasdar Qasim Sulêymanî ferman-

Nazim Debax: “Renge hinek ji Kurdan, têgihîştina wan ji axavtinên min wisa be ku bêjin eva Debax bûye nûnerê Qasim Sulêymanî, lê (axavtinên wan) bo min, ne giring in”.

darê saziya terorîstî ya Quds a Spaha Pasdaran e, ku berpirsariya wî di Komara Îslamiya Îranê de, û destwêrdana di nav karûbarên navxweyî yê welatê din ji riya perwerde, û amadekirin û şandina girûpên terorîstî bo derveyî Îranê, û navê wî wekî terorîsteke bed naw, di sertaserî cihanê de, nîşana cînayet û mirovkujîyan e.

Debax di axavtina xwe de ji Qasim Sulêymanî, kesayetiyeke mirovdost, qehremankî rastbêj, sade û xakî, xelkî, û dilsojê xelkê Kurd bi nav dike. Debax di heman destpêka axavtina xwe de, eyara nîştimanperwerîya xwe eşkere dike, ku rû li hevpeyvînkare Îranî dibêje: “Me Kurdistan heye, we jî Sulêymanî”.

Em nizanin ku vî gotinê, bi wateya kûrahiya bawerîya wî bi bi pasdar Qasim Sulêymanî bizanin, yan jî ew gotin nîşana ew qasê nefret û hêrsa wî ji Kurdistanê ye. Lê encama her du têgihîştinan jî tal e.

Di pareke din ya axavtinên xwe de Debax dibêje: “Me her demekê ku di vir de kêşe û arîşeyek hebe, û em bixwazin bi wezîr yan serkomar re hevdiîtinê pêk binin, tenê ji riya wî ve ye ku em dikarin bi awayekî lezgîn bigihîjin armanca xwe, û heke ew bizane ku mijar gellek hewce ye, bi lez jî bo hevdiîtinê, amadekariyên hewce dike”.

Ew axavtina zêdetir ji vî ku nîşana jêhatîbûna pasdar Sulêymanî be, nîşana lawaziya Debax û nûneratiya Herêma Kurdistanê, di welatê Îranê de ye, ku nasîrîna berejewendiyên xwe, hêlane hêviya wî fermandarê Spaha Quds, û li gorî heman gotinê, eva Qasim Sulêymanî ye ku diyarî dike ku Debax û alîkarên wî, çi demekê û li derheqê kîjan mijaran, herin xizmeta kîjan berpirsariyên Îranî.

Debax di doma axavtina xwe de digel sivikatiîkirina bi partiyên xebatgêr

yên Kurdistanê Îranê, û navbirin ji wan wekî “teşkilat” dibêje: “Me digel Îranê û tewahiya Kurdan li hev kiriye, ku ne ew sînoren me ji bo êrîşa li dijî Îranê bi kar binin, û ne jî Îran xaka me ji bo êrîşa bejahiyê li dijî wan bi kar bîne.

Amadeyiya Qasim Sulêymanî wekî nûnerê Îranê bû sedema vî ku ew lihevkerin ser bigre. Heke sêdaqetê tunebe, bi avêtina narincokê bo nav deftera van du teşkilatan de (Partiya Demokrat û Komele), wê hemû lihevkerinê tevlihev bikin, û eva sedem dîlovaniya Îraniyan e, ku tiştê wisa rû nade”.

Heke ev gotina Debax rast be ku ewlehiya Herêma Kurdistanê tenê bi pîfîkirinê yan bi îşareyeke Sulêymanî tevlihev bibe, û Hikûmeta Herêma û nawendên emniyetî, siyasî û leşkerî yê Kurdistanê, tu deshilatek tunebin, encama rewşê bi vî awayî gellek metirsîdar e.

Jiber zehmet e ku heke rejîma Îranê bi sanahî bikare cihekî tevlihev bike, rehet rûnê, û hewl nede ke wî cihî tevlihev neke. Helbet heke ew cih, beşek ji hewşa xelweta ya Spaha Pasdar, yan jî beylika rejîma Îranê be, wê demê helwest cuda ye.

Ji aliyekî din ve, renga Debax bîra xwe biribe, lê her ev partiyane, yan bi gotina wî van “teşkilatan”, derbazbûyîyê dîr û dirêj ya xebateke bi xwîn, û tamkirina şikestê bi kesên giringtir ji bota fikrî ya Debax, di karnameya xwe de hene, û heke niha xebata çekdarî ya xwe ragitine, tenê bi sedema parastina deskevten neteweya Kurd, û jî bo cihgîrkirina aramiyê di Herêma Kurdistanê de ye, hikûmeta deshilatdar di vî herêma aram de, kesayetiya hiqûqî ya nûnerekî siyasî daye wî.

Heke Qasim Sulêymanî (bi gotina wî), bi avêtina narincokê dikare her tiştî tevlihev bike, wê demê tevgera Kurdistanê Îranê jî, heke nerîneke wisa li

ser Debax û hevhişên wî bo siyaseta hebe, dikare bi qurbanîkirina deskevî û berejewendiyên neteweya Kurd di Kurdistanê Îraqê de, Kurdistanê Îranê jî hebûna kesên wekî Qasim Sulêymanî paqij bike.

Lewra berevajiyê hizra wî, ewlehiya nihan ya Herêma Kurdistanê, ne “bi sedema dîlovaniya siyaseta Îraniyan”, belkû bi sedema xebata xwînî ya hizb, û xelkê tewahiya beşên Kurdistanê ye, ku di vî navberê de partiyên Kurdistanê Îranê bi qebûlkirina berpirsariyê, roleke berçav û dîroki hebûne, û retkirina rastiyan bi vî awayî ji aliyê her girûpekê ve be, wekî spasnekirin û pê nezanîn, di hemberî wan hemû alîkariyan de tê hesibandin.

Axavtinên bi vî rengî yê kesên wekî Debax, mirov dixê nav şik û gumanan de, ku gelo di rastî de ew nûnerê Herêma Kurdistanê di Îranê de ye, yan berdevk û nûnerê Spaha Quds di nûneratiya Herêma Kurdistanê de ye? Axavtinên wî, bê hurmetiyeke eşkere bi heft dehikan xebata rewya ya gelê Kurd di Kurdistanê Îranê de ye, ku hesta neteweyî ya xelkê Kurd di vî para Kurdistanê de birîndar dike, herçend ku ew di vî hevpeyvînê de bi eşkere dibêje ku: “Renge hinek ji Kurdan, têgihîştina wan ji axavtinên min wisa be ku bêjin eva Debax bûye nûnerê Qasim Sulêymanî, lê (axavtinên wan) bo min, ne giring in”.

Em hêvîdar in ku Hikûmeta Herêma Kurdistanê, heke gotinên nûnerê xwe di Îranê de helwest û siyaseta fermî ya xwe nîzane, bila bersîveke kêrhatiyê wan gotinê bê çine yê Debax, bide wî, û herwisa Debax jî bi pêdeçûnekê bi ser dîroka cihê şanaziyê ya neteweya Kurd û heya partiya xwe jî, qehremanên bê hejmar ên din jî, bi bîr bîne, ku kesên wekî Qasim Sulêymanî gellek caran di hemberî îradeya hesinî ya wan de bi çok de hatiye, ew qehremanên ku di çeperên destanrêşî û şerefê de canê xwe dan, da ku niha hilgîrên peyama Kurdistanê, qet daristanên Kurdistanê wekî çolistanêke rût nehesibînin, û herwisa şanaziyê jî bi vî nekin ku “Kurdistan bibe cihê geriyana şuxalên bîhanî”.

Komara Îslamiya Îran û gefên medyayî bo ser Tirkîyê

Dara Natiq

Bi dirêjahiya dîrokê dijminên Kurd û bi taybetî welatên dagîrker ên Kurdistanê û yek ji wan dewleta Tirkîyê hewla serkutkirina Kurdan dane, û ji tu cure helwkê ji bo helandina şûnasa Kurdan xemsarî nekirine.

Bi sedema berdewamiya Kurdan li ser xebatê hewla şovînî ya neyarên Kurd, bûye bilqa ser avê û niha jî pirsra Kurd, bi taybetî başûra Kurdistanê wekî mînak demokrasiyeke serkevtî di Rojhilata Navîn de bûye cihê giringîdana welatên Rojava û faktereke giring e li ser asta herêmê.

Ew hemû bi taybetî ektîvbûna tevgera azadîxwaziya Kurd di bakûra Kurdistanê roj bi roj paşvekişê bi siyaseta serkutkerane ya Tirkîyê li hemberî doza Kurdan de kiriye, û piştî hatina AKP'ê bo ser deshilatê, siyaseta wan li hemberî Kurdan de, guherîneke bingeîn bi ser de hatiye, bi awayekî ku niha hewlê ji bo çareserîya pirsra Kurd ji riya aşîxwazane ve tê dayîn, û pêwendiyên

wan bi Herêma Kurdistanê re ketiye nav qonaxê giring û dîrokî de. Lewra Tirkîyê wekî faktereke giring di herêmê de danûstandinê bi Herêma Kurdistanê re dike.

Serbarê vê jî çûna pêşmerge bo şerê li dijî DAÎŞ'ê bo nav xaka bakûra Kurdistanê de, bo alîkariya birayên xwe ên Kurd li Kobanê, û çareserkirina birîndarên şervanên YPG'ê di nexweşxaneyên Tirkîyê de, û herwisa alîkariya hemû aliyane digel awareyên Rojava rastiya van pirsan bi eşkereyî derdixe.

Lewra siyaseta Tirkîyê ya niha li hemberî pirsra Kurd de, û giringîdana wî welatî bi herêma Kurdistanê bûye sedema vê ku Komara Îslamiya Îranê wekî yek ji welatên dagîrkar ên Kurdistanê hestiyariyeke zêdetir jêre çê bibe, û dijkiryarên armancdar ji xwe nîşan bide.

Bi taybetî di dema derbazbûyî de ragehandinên ser bi rejîma Îranê, û hevalbendên wê li jêr siyaseteke armancdar de, xwe wekî dilsojê Kurd nîşan didin û berdewam êrîşî ser Tirkîyê dikin, û wekî alîkarê girûpa terorîstiya DAÎŞ û dijminê Kurd li Rojava tene hesibandin, û herwisa tê tawanbarkirin ku wan şerê di navbera DAÎŞ û Kurdan de çê kiriye.

Di meşên wan dawiyane yên rojhilata Kurdistanê de, ji bo piştevaniya ji berxwadana Kobanê, Komara Îslamiya Îranê hewl da ku ji riya dest û pêwendiyên xwe ve rasteriya dirûşm û armancên meşên wan li dijî dewleta Tirkîyê biguhere, lê xelkê hişyar ên

Kurdistanê cardin nehêlan ku rejîm armancên xwe yên bi merem bipêke û bi gotina dirûşmên "Tehran hevalbendê DAÎŞ e, û ji Îlam heya Kobanê Kurdistan e", pîlanên rejîmê pûç kirin.

Ew hewlên rejîmê di demekê de ne ku zêdetir ji sê dehikan e ku bixwe berdewam di hewla asîmîlekirina Kurdên Rojhilata Kurdistanê de bûye, û bi dehan kiryarên terorîstî di asta herêm û welatên Rojava de bi rêve birine, û bûye tirsra herî mezin li ser aşîya herêm û cîhanê.

Komara Îslamiya Îranê bi sedema destêwerdan û têkdana aramiya herêman, û palpiştiya girûpên wekî Hizbullah Lubnan, Hamas û ...hwd, bûye cihê nîgeraniya hemû pêkhatiyên herêmê.

Rejîma terorîstperwer ya Komara Îslamiya Îranê dixwaze ku bi vî siyaseta pîlanên xwe bi armanca jinavbirina tevgera rizgarîxwazane ya Kurd li Rojavaya Kurdistanê û têkdana rewşa aborî û tenahiya Herêma Kurdistanê bi awayekî pilandarêti bi rêve bibe.

Di demekê de ku beşeke berçav ji xaka Îraqê bi sedema siyaseta şikestxwarî ya Malîkî bû, ku ji aliyê DAÎŞ'ê ve dest bi ser de hate girtin, û gefên vî girûpê rû li Bexdayê û dewleta Malîkî bû, û hevdem pirsra serbixweyiya Kurdistanê bibû rojeva medyayan, û Herêma Kurdistanê xwe ji bo birêvebirina kernevala serbixweyiya Kurdistanê amade dikir, berpirsyarên rejîma Îranê berdewam li dijî serbixweyiya Kurdistanê diaxivîn, û ji riya fermanê mezîniyê ter-

orîstan Qasim Silêmanî ve bera êrîşa DAÎŞ'ê bo ser Kurdistanê guherîn, da ku ji vî riyê ve, bikarin ku hem zextên navxweyî û derekî yên li ser deshîlata Malîkî kêmbikin, û hem jî bi têkdana rewşa ewlehiya Kurdistanê pirsra serbixweyiya Kurdistanê bike bilqa ser avê, û bi vî hêcetê hêzên xwe li beşek ji xaka Kurdistan û Îraqê de cihgir bike, da ku her demekê bi hewce zanî, bikare pêşîya geşekirina Kurdistanê bigre.

Ji aliyekî din ve Îran bi guherîna şerê DAÎŞ'ê ber bi Herêma Kurdistanê, û bi taybetî Kobanê, xwest ku zexta li ser Beşar Esed kêmbike, û biparêze.

Di heman demê de bi êrîşa medyayî bo ser Tirkîyê şer û dijminatîyê di navbera gelê Kurd û hikûmeta Tirkîyê de çê bike, û piroseya çareserîya aşîyane ya pirsra Kurd di vî welatî de ji riya xwe derxîne.

Nerîna Lîderan

Adil
Ebdulmehdî:

“Lihevkirina nû ya Bexd-Hewlêrê çareseriya dawiyê bo kêşeyan nine”.

Martî
Dêmpsî:

“Hêza Hevalbendan hewcehiyên pêşmerge dabîn dike”.

Obama:

“Beşar Esed rewayiya xwe ji dest daye”.

Oznûr
Çelîk:

“Bi sedema komkujiya Dersîmê û hemû wan zulmên ku li Kurdan hatiye kirin, ez daxwaza lêborînê dikim”.

Girêhişka danûstandinên navikî di kuderê de ye

Keysa navikî ya Îranê, yan jî bi gotineke din danûstandinên navikî ên di navbera Komara Îslamiya Îranê bi Rojavayîyan re, bi serperestiya Amerîkayê mijareke ku bi sala ye çendîn civînên curbicur li cihên curbicur ên cîhanê de jêre hatine kirin, lê di rastî de her hemû jî bê encam mane.

Girêhişka van danûstandinan ku bi berçav her heman mehandina Oranyomê ye li hemberî rakirina tewahiya tehrîmên Rojava li ser Îranê, heyamek e ku hatiye dîtin, lê vekirina vê girêya hişîk û lihevkirina li ser wê, hêla jî bê encam maye, û renga qet jî negihîjin tu encamekê.

Piştî nêzik bi dehikekê rûniştina li ser vê keyse dîsan roja yekşemiyê 9'ê Novamberê (18'ê Xezelwer) nehemîn gera civînên di navbera Rojava û Îranê, bi beşdariya Can Kirî Wezîrê Karûbarên Derve yê Amerîkayê, û Mihemed Cewad Zerîf Wezîrê Karûbarên Derve ê Îranê û Katrîn Eştôn nûnera Yekîtiya Ewropayê li Mesqeta pêtexta Omanê de, bi rêve çû.

Piştî sê rojan û çendîn civînan, danûstandin bi dawî hatin, û karbidetsên serê ên her du aliyan ragehandin ku dîsan wekî caran pirsên giring yên wekî mehandina Oranyomê û hilgirtina tehrîman di cihê xwe de mane, û tu lihevkiyên li ser nehatiye kirin, wate vê carê jî ew girêhişk bi nevekirî, maye bo dawî derfetê, wate roja 24'ê Novamberê (3'ê Sermawezê).

Her wekî civînên derbazbûyî Komara Îslamiya Îranê selimand ku armanc jî lihevnekirin û dirêjkirina danûstand-

inên bi Rojava re, tenê kuştina demê û listina bi aliyê hember e. Jiber ku ji aliyekî ve jêsta xwazyarbûna lihevkiyên di danûstandinan de dide, û ji aliyekî din ve, pêdagiriyê li ser mehandina Oranyomê dike. Mînaka herî berçav ji bo vî karî jî eva ye ku di medyayan de hawara lihevkiyên dike, lê hevdem digel danûstandinan Elî Ekber Wilayetî serokê Nawenda Lêkolîna Stratejîk ya Civata Nizamê radigehîne ku: “Em bi mafê xwe dizanin û dev ji mafên xwe li derheq nawendên têhnê yên wekî Firdo, Netenz, Erak û hejmara santrîfîyojên xwe û rêjeya mehandina Oranyomê nahînin”.

Ji aliyekî din ve jî, hevdem digel birêveçûna danûstandinan, axavtinên tund û dûr ji rastiyan yên Ebas Îraqî cihgirê Wezîrê Karûbarên Derve ê Îranê li derheq rakirina yekcarî ya gemaroyên Konseya Ewlekariyê, YE, serkomar û kongirêsa Amerîkayê û herwisa nameyên 200 nûnerên Meclîsa Şêvra Îslamiya Îranê, ku têde pênc pêş şert ji bo lihevkiyên bi Rojava re diyarî kiriye, qala vê rastiye dikin ku Komara Îslamiya Îranê zêdetir hewla kuştina demê û wergirtina poanên zêdetir dike, ne lihevkiyên li ser keysa etomî.

Ya ku cihê baldanê ye, eva ye ku di kelekela rûniştina Mesqetê de, û hevdem digel birêveçûna roja duyemîn ya danûstandinan, di sefereke xwe de ji bo Moskoyê ku roja 20'ê Xezelwerê encam da, serokê Saziya Wizeya Etomî ya Îranê Elî Ekber Salihî ragehand ku lihevkiyên li derheq avakirina du nawendên etomî li Bûşehrê de, digel Kompanyaya “Rûs Etom” a Rûsiyê wajo kiriye, û li gorî vê lihevkiyê çar reaktorên din li Îranê têne avakirin ku

Arif Vêlî

heya niha cihê avakirina wan, ne diyar e.

Herçend piştî rûniştina Mesqetê wate roja Sêşem 18'ê Novamberê (27'ê Xezelwerê), dawî gera danûstandinên di navbera her du aliyan de, di Viyena pêtextê Nemsayê de dest pê kir, û heya niha jî rewş û hewayê zal bi ser civînan de wekî diyar e, rewş û hewayekî wek caran sar û bê deskevt e, û mewdaya navbera her du aliyan hêla jî dûrûdirêj e, û asoya lihevkiyên yekcarî heya 24'ê Novamner (3'ê Sermawezê) her tarî ye.

Lewra bi berçavgirtina paşekêşenekirina Îranê û pêdagirbûna wê li ser mehandina Oranyomê û hilgirtina yekcarî ya tehrîman û gotinên cur bi cur ên têkderane ên karbidetsên rejîmê û herwisa wajokirina lihevkiyên “Rûs Etom”ê piştî neh caran rûniştinên berdewam, hevdem digel destêwerdana di nav karûbarên navxwe yên welatên herêmê û piştevaniya hemû aliyan ji girûpên terorîstî bi sedema sepandina deshilat û hejmoniya xwe, ku heman siyaseta şandina derve ya şoreşa Îslamî ye, vê yekê nişan dide ku komara Îslamî bi armanca lihevkiyên li ser keysa etomî, beşdariyê di van danûstandinan de nake, belkû armancên veşartî yên din hene ku hewlê jî bo wan dide, lewra tê pêşbînîkirin ku di dawî derfeta diyarîkirî jî bo gihîştina bi lihevkiyên dawî, wate 24'ê Novamberê de, tu encamek tunebe, û ew girêhişk her wekî xwe bimîne.

Lê bi vê pêkê jî tu rêçareyeke nû û baş di holê de namîne, da ku dîsan dem jêre bihê diyarîkirin, û bi neçarî vebijêrkên xirap û xiraptir têne holê, ku heman zêdekirina gemaroyan li ser Îranê, yan jî heya egera weşandina gorza leşkerî bo ser binkeyên navikî ên Îranê, bi piştevaniya civaka navdewletî dibe.

Birêz ‘Omer Xulam’elî “Bûyera herî tal ya temenê min jidest-dayîna heval û mamostayê min şehîd Muhendis Xeyatî ye, jiber ku ew bûyera bi sedema kêmtirxemiyê ve rû da, û dikarî ku rû nede”.

H: Arif Vêlî

Birêz ‘Omer Xulam’elî roja 29.12.1341’an di gundê Qaraweya mezin ya herêma Torcan ya bajarê Bokanê li ser lêva rûbarê Tetehû di nav malbateke cotkar û ajeldar de ji dayîk bûye.

‘Omer Xulam’elî di sala 1968 (1347)’an de diçe xwendîngehê û heya serkevtina şoreşa gelên Îranê di sala 1979’an de dersê dixwîne. Navbirî li derheq çawaniya nasîna PDKÎ weha ji rojnameya Agirî re axivî: “Bo yekemîn car wekî hemû xelkê gund û bajarên Kurdistanê, di dema şoreşa gelên Îranê de, em tevlî xelkê serhildêr bûn, û me diruşm didan, diyare ku bo hevtemenên me wê demê PDKÎ naskirî bû, jiber ku kêr û zêde xelkê Qarawe beşdarî xebata xelkê Kurdistanê Îranê bûn, herwisa mabûn yên ku pêşmergegiya Komara Kurdistanê kiribûn, herwisa mabûn yên ku di dema serhildana cotkarên Mehabadê de alîgiriya PDKÎ kiribûn, û di şoreşa sala 1967-1968 (1346-1347)’an de çalak bûn. Yên ku me bas kirin bûne sedema vê ku ne tenê ez, belkû gellek xortên herêma me tevlî şoreşê bibin.

Birêz ‘Omer Xulam’elî li derheq

hatina xwe bo nav refên PDKÎ weha dibêje: “Bi destpêkirina xebata êşkere ya PDKÎ, me komek xortên gund bi hev re binkeyek ji bo Rêkxirawa Lawan ya PDKÎ di gundê xwe de vekir. Piştî şerê sê heyvî, me hewl da ku bibin pêşmerge, lê çek nedane me.

Bi destpêkirina şerê li Kurdistanê ji aliyê Komara Îslamiya Îranê ve, ku di buhar û havîna sala 1980 (1359)’an di Kamyaran û Sine û Seqizê de rû da, em bi awayekî fermî bûne pêşmerge û di dema şerê nav Seqizê de, em di pelekê ser bi hêza şehîd Ezîz Yosifî di taxa Hemalawa ya Seqizê de bûn, û berdewam di bin agirê xompareyan de bûn, û piştî bi cih hêlana bajar em çûne Serşîwê.

Di havîna heman salê de ji aliyê komîteya şaristanê ve, şehîd Rehman şandin bo dewreya kadrê siyasî û ez jî bo dewreya Muxabirâtê şandim dola Xidiravê, li ser riya Pîranşar-Serdeştê. Piştî vê dewreyê me karî ku baştirîn û hêsan-tirîn rê ji bo avakirina toreke berfireh ya muxabirâtê dest pê bikin, ku li seraserî Kurdistanê dihate girtin, û di rastî de para herî zêde ya zehmeta wî karî li stûyê şehîd Muhendis Riza Xeyatî bû. Şehîd Muhendis xeyrî vê ku şanaziya

‘Omer Xulam’elî:

“Şehîd Muhendis xeynî vê ku şanaziya avakirina Radyoya Dengê Kurdistanê Îranê hebû, şanaziya avakirina bêsîma PDKÎ jî hebû, ku bi baweriya min, guhertineke bi bandor û heya şoreşeke pêwendîyan bû di nav PDKÎ de”.

avakirina Radyoya Dengê Kurdistanê Îranê heye, şanaziya avakirina bêsîma PDKÎ jî heye, ku bi baweriya min, guhertineke bi bandor û heya şoreşeke pêwendîyan bû di nav PDKÎ de.

Birêz ‘Omer Xulam’elî rojên herî xweş ên pêşmergegiya xwe bi vî awayî tîne ziman: “Rojên xweş ên jiyana min zaf in, dem bi demên jiyana em xweş derbiz dîkin, wan demên ku ez li ber karên hizbî mandî me, û hest dikim ku min karek kiriye, û wan demên ku zarokên min dikenin, eva demên xweş ên pêşmergegiya min in”.

Ew herwisa rojên herî nexweş ên pêşmergegiya xwe jî bi vî awayî tîne ziman: “Talî û nexweşiyên sî û çend salên pêşmergegiya min, bi nivîsînê cih nabin. Gellek jî hevalên min yên xweştirî çî di pileyên bilind yên hizbî, û çî jî wan demên ku em bi hev re di pelekê de bûn, şehîd bûn, û birînen gellek jî wan ber çavên min in, û gellek êş û azarên wan di dilê min de ne, lê “bûyera herî tal ya temenê min jidest-dayîna heval û mamostayê min şehîd Muhendis Xeyatî ye, jiber ku ew bûyera bi sedema kêmtirxemiyê ve rû da, û dikarî ku rû nede”.

‘Omer Xulam’elî derheq jiyana xwe ya hevpar de dibêje: “Di destpêka salên şestî de, yekem car di herêma Serşaxan ya Nexedeyê, û piştî jî di nexweşxaneyê 25’ê Gelawêjê de, min Hawrê Îsma’îlî hevîna xwe ya niha nas kir, piştî wisa çê bû ku em di payîza sala 1986 (1365)’an de bi hev re jiyana hevpar pêk bînin, û berhema vê jiyana me jî keçek û sê kur in.

‘Omer Xulam’elî bi vî peyamê dawî bi hevpeyvîna xwe tîne: “Ez xwe di vî astê de nabînim ku peyam ji xelkê Kurdistanê re min hebe, belkû min peyama xelkê Kurdistanê bihîstîye ku bi piştevaniya xwe, daxwaza berdevamî di xebat û tekoşînê de ji xortên xwe yên pêşmerge kirine”.

‘Omer Xulam’elî

Bijardekujî di bin siya rejîma Îranê de

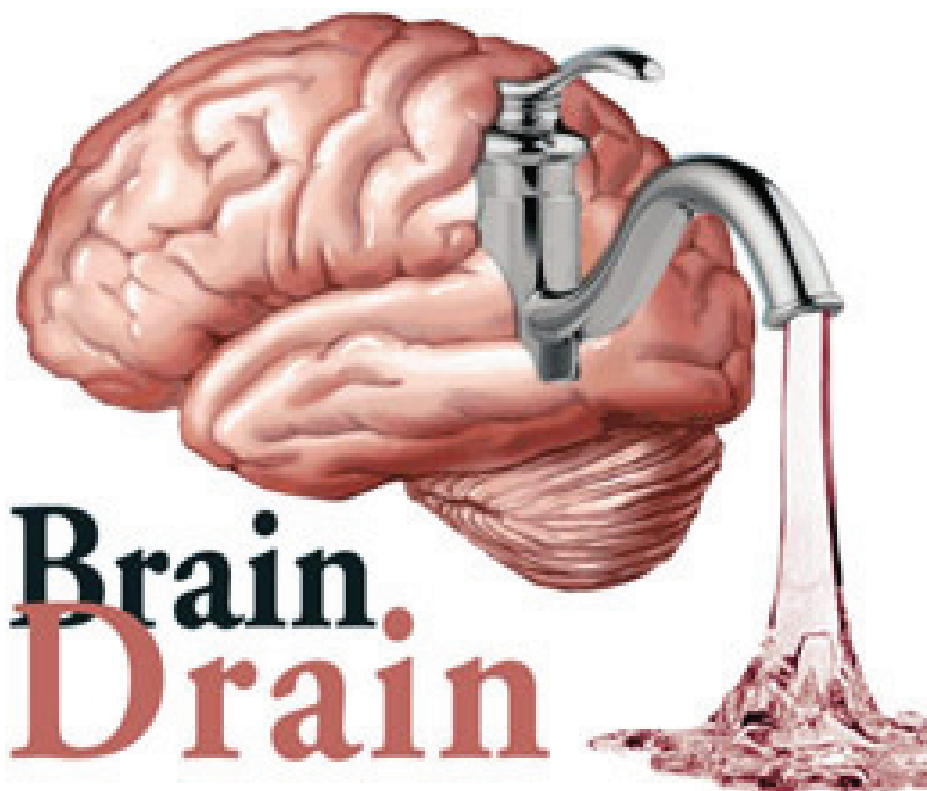

Şehab Xalidî

Di nav wan guherînkariyên bi lez ku di cîhanê de rû didin, eva kesên bijarde (Noxbe) ne, ku dikarin bibin sedema pêşkevtina welat di warên siyasî, aborî, rewşenbîrî û ..hwd de.

Lê bi sedema vê ku ew kesên bijarde, xwediyê bîr û ramenekî serbixwe, û di heman demê de kûr û zanistî ne, deshilatdarên dijî hêsanî û bi anîna nikarin dijayetiya manên wan bikin, lewra biryarê didin ku bi terora kesayetiya wan kesên bijarde û serbixwe, yan jî bi dûrxistina wan bo ciyên din, wan neçar bi helatina ji welat bikin.

Herçend ku bijardekujî (noxbekujî) ji sedsalî berî niha ve, di serdemên Qacariyan û şahên pehlwî de jî hebûye, lê piştî bidestvegirtina deshilatê ji aliyê kesekî wek Xomêynî ve, ku heya berî şoreşa gelên Îranê jî, ji bo azadiya girti-yên siyasî yên serdema şah du'a dikir, û bas ji xizmetkirina bi xelkê welat di hemû warekî de dikir, û digot ku nabe ruhanî di welat de deshilatê bi dest ve bigrin, bixwe bû nûnerê xwedê li ser erdê, û bû cihgirê îmamê zeman, û welat da destê ruhaniyên wisa, ku ji hizir û îdeolojiya wilayeta feqîh zêdetir, tu bîr û ramanek din, ne bi dirust dizanîn û ne jî qebûl dikirin.

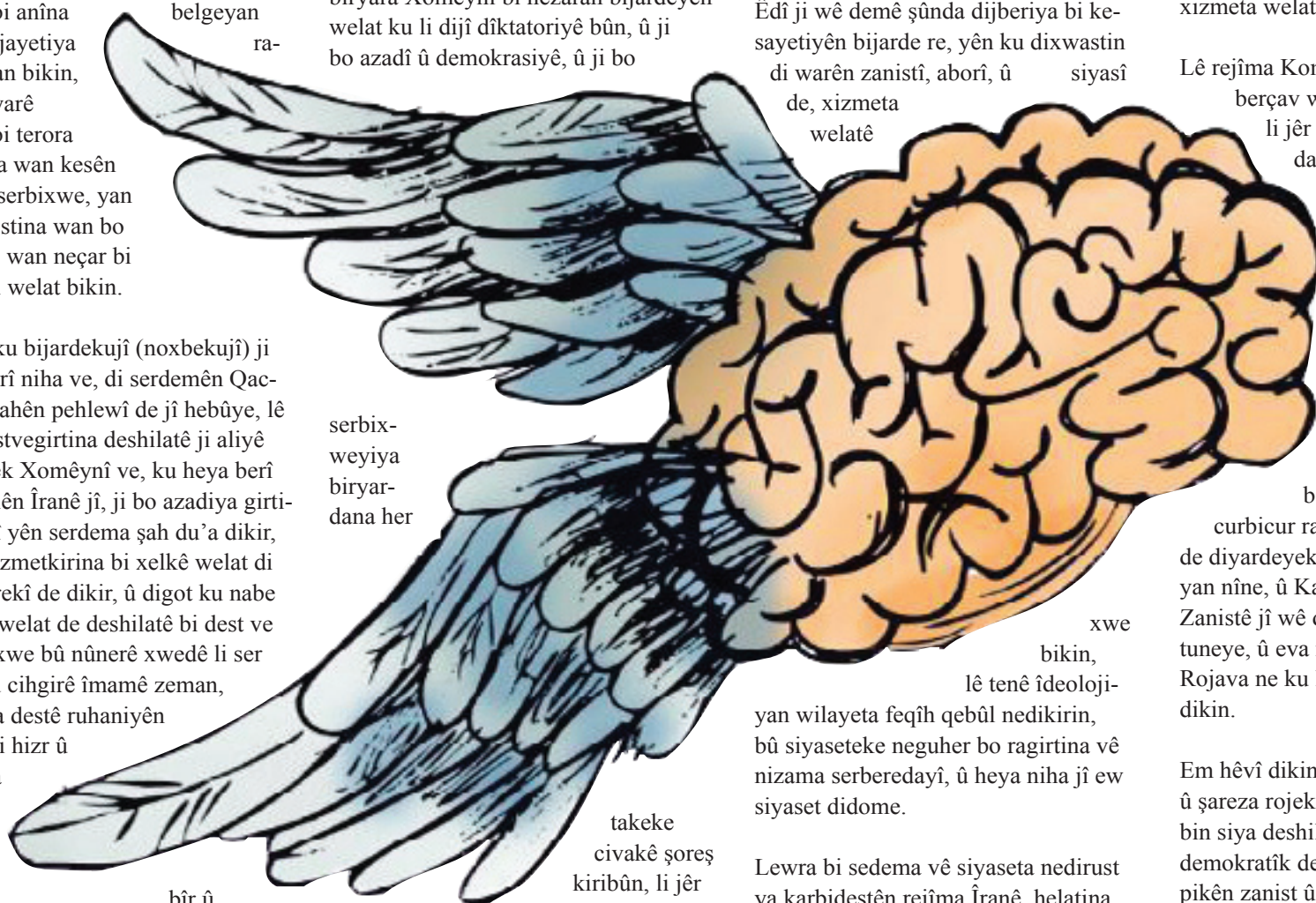

Brain Drain

Belê wan ruhaniyên xwedî deshilat, bi biryara Xomêynî bi hezaran bijardeyên welat ku li dijî diktatoriye bûn, û ji bo azadî û demokrasiyê, û ji bo

welatê xwe bi cih bihêlin, yan jî gellek ji wan hatin girtin.

Êdî ji wê demê şûnda dijberiya bi kesayetiyan bijarde re, yên ku dixwastin di warên zanistî, aborî, û siyasî de, xizmeta welatê

serbixweyiya biryardana her

takeke civakê şoreş kiribûn, li jêr navê "Şoreşa Çandî" de, di zanîngehan de derkirin, ku gellek ji wan neçar man ku

yan wilayeta feqîh qebûl nedikirin, bû siyaseteke neguher bo ragirtina vê nizama serberedayî, û heya niha jî ew siyaseta didome.

Lewra bi sedema vê siyaseta nederust ya karbidestên rejîma Îranê, helatina mejîyan ji Îranê ber bi derve ew qas eşkere ye ku kesekî wekî Hesên Husênî

cihgirê binyata neteweyî ya bijardeyan radigehîne ku 308 wergirên midalên olempiyadê û 350 kes ji serkevtiyên di taqîkirinên seraserî, ji sala 2002-2007 (1382-1386)'an reviyane derveyî welat.

Herwisa sendûqa navneteweyî ya dirav jî sala 1999'an di raporekê de ragehand ku di nav welatên di halê geşekirinê de, Îran di pileya yekemîn ya rîzbenda helatina mejiyan de ye.

Herwisa radigehîne ku her sal 150 hezar xwendekar rû li derve dikin, ku di encam de 50 milyar dolarî zirarê digehîne welat.

Ew yek bi başî nîşan dide ku bijardeyên welatê me bi sedema nebûna azadî, dadperwerî û bîkariyê, ku hemû jî encama siyaseta şaş yê karbidestên rejîma Îranê ne, welat bi cih dihêlin.

Di demekê de ku ew kesên bijarde di welatên derekî de xwediyê rêz û hurmeta deshilatdaran in, û di rêûresmên curbicur de rêz ji xizmetên wan tê girtin, û tene xelatkirin, û ew yek jî dibe sedema handana zêdetir ya wan ku xizmeta welatê wan bikin.

Lê rejîma Komara Îslamiya Îranê bi berçav wisa nîşan dide ku Îrana li jêr deshilata wan de, tede dadperwerî, mafên mirovan û azadî û demokrasiyeke rasteqîne heye, û eva yê welatê xwe bi cî hêlane, fitneçî û ajawegêr û ajanên dewletên bihanî ne.

Di vê derheqê de Ehmedîniyad di dema serkomariya xwe de serbarê hebûna serjimêriyên curbicur radigehand ku me di Îranê de diyardeyek bi navê helatina mejiyan nîne, û Kamiran Danişcû Wezîrê Zanistê jî wê demê digot ku tiştê wisa tune, û eva ragehandinên giştî yê Rojava ne ku li dijî me piropagendeyan dikin.

Em hêvî dikin ku kesayetiyan bijarde û şareza rojekê vegerin welat, û di bin siya deshilatdariya hikûmeteke demokratîk de welatê xwe ber bi kopikên zanist û pêşkevtinê ve bibin pêş, jiber ku xelkê welatê me hêjayî jiyanê xwe û serdemiyane ne.

Gotinên Navdaran

A: Firat Cewerî

Bextiyarî ji ew çend pir perçeyan pêk tê, ku hertim çend perçe jê kêm in.

Bossnek

Bextiyarî zexmiyê diafirîne.

C. W Curtis

Herkes hesinkerê bextiyariya xwe ye.

Gotineke Almanan

Muzîk zimanê mirov yê gerdûnî ye.

Langfellow

Muzîk buhuşta di bin me de ye.

Addison

Yê ku ji çaran sisiyê temenê xwe dabe xwendinê, wê helbet bi namûs be.

Diderot

Em çiqasî hindikî bizanibin, em ew çend bi şik in.

H.W.Shaw

Tiştê ku em hindikî pê dizanin, em qet jê ne bi şik in.

Goethe

Baweriya xwe bi tişteki neyane, li hem-berî her tiştî bi tevdir be.

Gotineke Latînî

Kurtefilma “Mal û Kilîd” ya Şivan Etûf li Îtaliyayê jî xelat stand!

Hewlêr (Rûdaw) - Hunermend û lîstikvanê navdar ê sînemayê yê Başûra Kurdistanê Şivan Etûf, xelata taybet a Jûrî ya Festîvala Navdewletî ya “Fiatî Cortî” ya Îtaliyayê bidest anî.

Lîstikvanê sînemayê Şivan Etûf vê carê ne ji ber lîstikvaniyê lê ji ber derhêneriyê xelat stand.

Kurtefilma Şivan Etûf a bi navê “Mal û Kilîd” di Festîvala Navdewletî ya Fiatî Cortî ya Îtaliyayê de ku li bajarê Venîzê yê wî welatî hat lidarxistin, hêjayî

xelata taybet a Jûrî hat dîtin.

Şeva 7’ê vê mehê, dema Şivan Etûf çû ser dikê ji bo wergirtina xelata xwe, wêneyên li ser tîşirta xwe nîşanî beşdaran da û got: yek ji van Gerîla û yê din jî Pêşmerge ye ku li Kobanî ji bo azadiya hemû cîhanê şer dikin.

Etûf di berdewamiya gotinên xwe de wiha axivî: “Dê rojek were ku ev mala kurd a bê kilît serbixwe be, hûn dê bi ala serbixwe ya Kurdistanê derbasî nav bibin.”

Diyar Dêrsim di şerê Kobanê de beşdarî kir

Dihok (Rûdaw) -Hat zanîn ku hunermendê Kurd Diyar Dêrsim çend rojan çûye Kobanê û li kêleka şervanên YPG’ê şerê DAIŞ’ê kiriye.

Jêdereki nêzîki hunermend Diyar Dêrsim ji Rûdawê re ragihan ku çend roj berî niha, Diyar Dêrsim li mala wî bûye û behsa vê yekê kiriye ku çawa çûye Kobanî.

Wî jêderî li ser zarê Diyar Dêrsim wiha got: “Ez wek hunermendekî çûbûm Kobanê, lê min çend rojan jî çeka ji curê BKC Hilda, û li dijî DAIŞ’ê şer kir.”

Diyar Dêrsim niha li Almanyayê ye û mijûlî tomarkirina sirûdekê ye li ser Şingalê. Di wê sirûdê de jibilî Diyar, Şehrîbana Kurdî û Eyûb Elî jî beşdar in.

Ferhenga Jaba ya Kurdî-Fransî derket

Hewlêr (Rûdaw) - Ferhenga M. August Jaba a kurdî-fransî ya bi navê “Dictionnaire Kurde-Français” ku di sala 1879’an de, li St-Petersburg derketibû, ji aliyê Weşanên Avesta ve hat çapkirin.

Ferhenga ku di rêza Re-Edîsyon de çap bûye, bi pêşgotina Salih Akin dest pê dike. Akin balê dikşîne ser van xalan:

“Ferhenga kurdî - fransî ya Auguste Jaba di pêşveçûna ferhengnivîsiya zimanê kurdî de jî xwedî cihekî taybet e. Mirov dikare ferhengê bi hêsanî wek pêngaveke girîng di ferhengnivîsiya kurmançî de bipejirîne. Ew Ferheng ji 496 rûplan pêk hatiye.

Zimanê Kurdî

Beşa 6. Dema lîstikê
Navên koman bi wêneyên
jêrîn re hevîyek bikin.

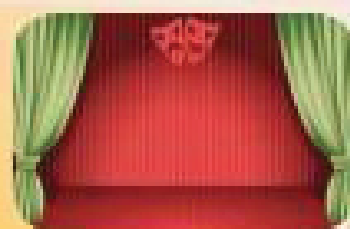
Koma
pirtûkxaneyê

Koma
muzîkê

Koma
werzişê

Koma
jîngehparêziyê

Koma
folklorê

Koma
şanoyê

Tiştonek

A: Mahir Berwarî

1- Cêwîn e li kêlek in, ne goşt in, lê nermik in, ev çiye dê fêm bikin ?
- Sênika val, teji hingivînê tal.
- Sêniya wale, pir le hengowînê tal e.
- Tiştêkî min heye tiştonek. dunya hemû tede ye.

2- Du Golê reş û hişîn, li ser bejna şan û şîn.
- Du pencerên bê derî, bi şev girtî, bi roj vekirî.
- Sipiye wek şîrî, reşe wek qîrî, tije wek şîrî
- Çendî bideyê têr nabit. (* çav, meqes, nefş)
- Odek şuştî muştî, cotek qazî tede runiştî.
- Kaniya qinê qinê, mîr û hekîm jî dest didinê.
(* Bo difnê jî têt.)
- Wî lay pêjan, vî lay pêjan, di nav da morî û mercan.
- Hînî û mînî, ya li bin kûnî, ez yê dibînim, tu nabînî.
- Hêlîna şimfarê, ya li nîveka du gu-liyê darê, ne li berojî, ne li nizarê.
- Wek stêrîkan diçûske, deriyê wê wek birûsk e, li ser dileqe birû û bisk e, kî ker nebe wê nasdike!!
- Ne kend e ne lend e, bi kendê ve bend e, bizane çiye û çend e?

3- Ne dest e lê wek hev e, ne şe ye wek melêv e, pehin dibe bi erdê ve, mirov dipêve gav e.

Têdîtin: Amadekar destkariya devoka metelokan nekiriye

Xwendevanên hêja!

Hûn dikarin bersiva tiştonekan bi riya E-Maila
Agiri2003@gmail.com ji me re bişînin

- ◆ Rojnameya “Agirî” di van malperên jêrên de bixwînin:
- ◆ www.Kurdistanmedia.com
- ◆ www.Agirimedia.org
- ◆ rojnamaagiri@gmail.com
- ◆ www.facebook.com/Agirikirmanji

Qazancên rûnê bademê bo leşê mirov

1-Hekî rûnê bademê li çermê ser bihê dan, dibe sedema vê ku geriyana xwînê di wê cihê de çalak bike, û dibe sedema dirêjbûna tûka ser, û çareseriyê xurîna çermê ser û verîna tûkaser dike.

2-Herwisa bo serûçavên mirov pirr baş e, û serûçavên mirov nerm radigire û ji qermiçînê rizgar dike, û lêvên mirov jî ji

şeqşeqbûnê diparêze.

3-Xwarina rûnê bademê dibe sedema parastina tendirustiya dîl, û çareseriyê hişîkbûna zik dike. Kesên serveyî 18 saliyê dikarin rojane 30 mîlilitr ji rûnê bademê bixon.

4-Herwisa hekî ew rûn li birjankan bidin, dibe sedema parastina birjankên mirov ji zirara pêkhatayên kîmyayî. Çavkanî: Xendan

Bexdadî deng dabû Malikî

Li gorî wan belgeyên ku ketine destê Dezgeha Îstixbarata Îraqê, Ebûbekrê Bexdadî di hîlbijartina 30.04.2014'an de, dengê xwe dabû Malikî.

li gorî zanyariyan, di yek ji wan belgenamayan de qala vê yekê hatiye kirin, ku Bexdadî daxwaz ji alîgirên

xwe kiribû, da ku li derdora Bexdayê dengê xwe bidin lîsteya Malikî. Wî bixwe jî di parêzgeha Selahedîn de, bi nasnameyeke din, deng dabû Malikî û lîsteya wî. Armanca wan jî ew bûye ku hekî Malikî deng bîne, eva hêcet bo wan xweş dibe ku baştir agirê şerê Şî'e û Suniyan geş bikin.

Çavkanî: Xendan

Pasportên herî xwedîhitbar ên cîhanê

Kanada û Feranse, Japon, Norwêj, Portixal, û Îspanyayê ye, ku xwediyên vê dikarin serdana 170 welatên cîhanê bikin.

Pêncemîn: Ya welatên Siwîs, Nems, û Niyozîlendê ye, ku xwediyên vê dikarin serdana 168 welatên cîhanê bikin.

Şeşemîn: Ya welatên Ustiraliya, Sengapûr û Yonanê ye, ku xwediyên vê dikarin serdana 167 welatên cîhanê bikin.

Heftemîn: Ya Kureya Başûr e, ku xwediyên vê dikarin serdana 166 welatên cîhanê bikin.

Heştemîn: Ya Îslandê ye, ku xwediyên vê dikarin serdana 165 welatên cîhanê bikin.

Nehemîn: Ya welatên Malizî û Maltê ye, ku xwediyên vê dikarin serdana 163 welatên cîhanê bikin.

Dehemîn: Ya welatê Lîxin Îştaynê ye, ku xwediyên vê dikarin serdana 159 welatên cîhanê bikin.

Yekemîn: Ya welatên Berîtanya, Swîd û Fenlandê ye, ku xwediyên vê dikarin serdana 173 welatên cîhanê bikin.

Duyemîn: Ya welatên Amerîka, Alman, Danmark û Lokzamborgê ye, ku xwediyên

vê dikarin serdana 172 welatên cîhanê bikin.

Sêyemîn: Ya welatên Îtalya, Bîljîk, û Holendê ye, ku xwediyên vê dikarin serdana 171 welatên cîhanê bikin.

Çaremîn: Ya welatên Îrlend,